



בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 4946/16

ע"א 6952/16

ע"א 8249/16

ע"א 9810/16

ע"א 9812/16

ע"א 9814/16

ע"א 9842/16

ע"א 9843/16

ע"א 9922/16

ע"א 982/17

לפני: כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט א' שהם

המערער: שלמה סעד

המערער בע"א 4946/16: שלמה סעד

נ ג ד

המשיב בע"א 4946/16: פקיד שומה אשקלון

המבקש להצטרף בע"א 4946/16;
ע"א 6952/16

וע"א 8249/16: איגוד המסעדות בישראל

המבקש להצטרף בע"א 4946/16;
ע"א 9810/16; ע"א 9812/16;
ע"א 9814/16; ע"א 9842/16

וע"א 9922/16: ארגון חברות הניקיון בישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
(השופט ג' גדעון) מיום 17.3.16 בע"מ 9266-03-14

המערערת בע"א 6952/16: מאה אחוז גיוס והשמת כוח אדם בע"מ

נ ג ד

המשיב בע"א 6952/16: פקיד שומה אשקלון

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע(השופט ג' גדעון) מיום 29.6.16, בע"מ 59357-11-14

- המערערות בע"א 8249/16 :
1. ואקאנס מלונות בע"מ
 2. בילאבוגג מלונות
 3. אחרים שרבט (1999) בניה והשקעות בע"מ
 4. הרודס מלונות ספא ונופש בע"מ
 5. ישרוטל בע"מ

נ ג ד

- המשיבים בע"א 8249/16 :
1. פקיד שומה אילת
 2. פקיד שומה באר שבע

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ג' גדעון) מיום 17.8.16 בע"מ 26687-01-14

- המערערת בע"א 9810/16
והמשיבה בע"א 9842/16 :
- כלי ניקה י. בע"מ

נ ג ד

- המשיב בע"א 9810/16 והמערער
בע"א 9842/16 :
- פקיד שומה תל אביב 5

ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט מ' אלטוביה) מיום 25.9.16 בע"מ 8339-01-15

- המערערת בע"א 9812/16 :
- טל רן אחזקות וניקיון (אילת) בע"מ

נ ג ד

- המשיב בע"א 9812/16 :
- פקיד שומה אילת

ערעור על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים בבאר שבע (השופט ג' גדעון) בע"מ 17507-11-13 מיום 27.9.16

- המערערות בע"א 9814/16
והמשיבות בע"א 9922/16 :
1. טל רן אחזקות וניקיון (אילת) בע"מ
 2. טל רן אחזקות וניקיון (2000) בע"מ

נ ג ד

- המשיב בע"א 9814/16 והמערער
בע"א 9922/16 :
- פקיד שומה תל אביב 5

ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו (השופט מ' אלטוביה) מיום 29.9.16 בע"מ
49540-12-14

המערער בע"א 9843/16 :

פקיד שומה תל אביב 5

נ ג ד

המשיבה בע"א 9843/16 :

עומר הנדסה ובניה (1986) בע"מ

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(השופט מ' אלטוביה) מיום 27.9.16 בע"מ 8363-10-14

המערערת בע"א 982/17 :

חברת מלון אורכידאה בע"מ

נ ג ד

המשיב בע"א 982/17 :

פקיד שומה אילת

ערעור על פסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים
בבאר שבע (השופט ג' גדעון) בע"מ 20581-02-16 מיום
15.12.16

תאריך הישיבה :

כ"ט באדר התשע"ז (27.03.17)

בשם המערער בע"א 4946/16 : עו"ד דן ביין ; עו"ד מוחמד עזירי

בשם המערערת בע"א 6952/16 : עו"ד אליעזר צוקרמן

בשם המערערות בע"א 8249/16 : עו"ד פנחס רובין ; עו"ד גיל גריידי ; עו"ד שגיא פדוראנו ;

עו"ד כרמית בר-און ; עו"ד מיכאל איילון

בשם המערערת בע"א 9810/16 והמשיבה בע"א 9842/16 ; המערערת בע"א 9812/16 ;

המערערות בע"א 9814/16

והמשיבות בע"א 9922/16 : עו"ד נאור יפת ; עו"ד דרור יצחק

בשם המשיבה בע"א 9843/16 : עו"ד אלכסנדר שפירא

בשם המערערת בע"א 982/17 : עו"ד גיא בר-און ; עו"ד זיו שרון

בשם המשיב בע"א 4946/16 ; המשיב בע"א 6952/16 ; המשיבים בע"א 8249/16 ; המשיב

בע"א 9810/16 והמערער בע"א 9842/16 ; המשיב בע"א 9812/16 ; המשיב בע"א

9814/16 והמערער בע"א 9922/16 ; המערער בע"א 9843/16 ;

והמשיב בע"א 982/17 : עו"ד יורם הירשברג

בשם המבקש להצטרף בע"א 4946/16 ; ע"א 6952/16 ;

וע"א 8249/16 : עו"ד טלי ירון-אלדד ; עו"ד רני שוורץ ;

עו"ד עפרי אורנשטיין

בשם המבקש להצטרף בע"א 4946/16; ע"א 9810/16; ע"א 9812/16; ע"א 9814/16;
 ע"א 9842/16; וע"א 9922/16: עו"ד שי תקן; עו"ד עמית בכלר

החלטה

המשנה לנשיאה א' רובינשטיין:

א. מן הדיונים בפנינו עלה, כי מתעוררת שאלה באשר להתיחסות המיסויית הראויה בעניינם של מסתננים מאריתראה וסודאן, אשר לעת הזאת הוחלט שלא להוציאם מישראל בשל הנסיבות בארצות מוצאם, והם מחזיקים ברישיון לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 ("רישיון זמני לישיבת ביקור למי שנמצא בישראל בלי רישיון ישיבה וניתן עליו צו הרחקה – עד ליציאתו מישראל או הרחקתו ממנה"). על כן גם אין נאכפים כנגדם החוקים בנוגע לשהיה בישראל ולעבודה בתחומי המדינה בהיעדר היתר, והם מצויים מטבע הנסיבות במצב "אנדרוגני" ועמום, שכן מחד גיסא לא הוכרו כפליטים, דבר שהיה משחרר את מעסיקהם מחובת ההיטל לפי חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), תשס"ג-2003; אך מאידך גיסא לא הותר להם מפורשות לעבוד בישראל, והם נותרו בין שמים וארץ בעבודות בשכר נמוך. יש רבים מהם שפנו לרשויות לעניין הכרה כפליטים, אך הטיפול נעשה טיפין טיפין. הם גם אינם עובדים זרים "רגילים" שלגביהם חל ההיטל באופן הקובע גם חריגים. הם – על פני הדברים – אינם תושבים, אף כי נטען בפנינו כי כיון שלעת הזאת מרכז חייהם בישראל, יש לראותם כתושבים. יש נגדם צוי הרחקה – אך ההרחקה אינה ממומשת על פי החלטה. מה דין מעסיקהם לעניין ההיטל, ומה דינם לעניין נקודות הזיכוי?

ב. כאמור, השאלה המשפטית הראשונה המתעוררת בעניינם היא ההיטל. מעיקרא סברנו, כי שמא הוכרע הנושא בע"א 7553/14 רצון נ' פקיד שומה (2015) ואף ב"תמיכה מכללא" בע"א 672/15 ארזים נ' פקיד שומה (2016), והאחרון בשונה מן הראשון (העוסק בעובדים זרים בהיתר) – עוסק בכגון ענייננו. ואולם, ככל שהירחנו בדבר במהלך הדיון ולאחריו, סברנו כי אותה "עמימות מצבית" של המסתננים שהוחלט שלא להרחיקם לעת הזאת בשל המצב במקומותיהם, אולי מצדיקה מעין "מדרגת ביניים", שהרי פליטים אינם, אך גם לא עובדים זרים חוקיים, לא "תושבים" במובן הרגיל על פי פרשנות פשוטה – אך הם בני אנוש שישראל הכירה בנסיבותיהם הקשות בהחליטה שלא להרחיקם, ובתקופה זו עליהם להתפרנס כדי לא להידרדר לפשע. מצבם קיבל הכרת-מה בסעיף 2(א)(5) האמור לחוק הכניסה, וראו גם – אולי – חוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים

מישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017. כאן עולה השאלה הניתן למצוא דרך ביניים, ואיננו נדרשים כרגע לשאלה הנוספת, האם הדבר מחייב חקיקה או שמא ישנה דרך אחרת.

ג. אכן בצדק ציין בפנינו בא כוח המדינה, כי הוא מייצג את מערכת המיסוי, וחלק מן הנושאים המועלים על-ידינו יסודם בשאלות מדיניות וחברה החורגות הימנה. אף על פי כן, סבורים אנו כי שר האוצר ומערכת המיסוי ראוי שיידרשו לשאלה שנתעוררה, בלא שניטע מסמרות, במגמת גמישות ולוא גם חלקית.

ד. הוא הדין לשאלה השניה שעלתה בפנינו, נקודות הזיכוי לעובדים אלה שהם מסתננים "מנועי הרחקה", נושא נקודות הזיכוי עלה בבג"ץ 842/14 הסתדרות העובדים הכללית החדשה ואח' נ' שר האוצר (7.3.17), אך שם לא טופל עניינם של האנשים בהם עסקינן (וכמובן ערים אנו לטענה כי מעסיקים לא יעניקו לעובדים בפועל את המגיע להם, ולכך יש להידרש בנפרד). גם לנושא נקודות הזיכוי מתבקש האוצר להתיחס.

ה. הודעה תימסר עד 10.5.17. הצדדים האחרים יגיבו תוך עשרה ימים נוספים. בעקבות זאת יוחלט באשר להמשך הטיפול בערעורים. ככל שיושג הסדר בערעורי המסים, יתכן שתתיתר ההכרעה בעע"מ 9001/06.

ניתנה היום, א' בניסן התשע"ז (28.3.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה